

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in iskanje
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6,50 "
mesec " 2,20 "

V upravnistvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1,70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 66.

V Ljubljani, v četrtek 22. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Govor posl. V. Pfeiferja

v seji poslanske zbornice dne 15. marca t. l.

Spregovoriti hočem le nekaj besedij, ne s političnega stališča, marveč z gospodarkega, in hočem opustiti vse rekriminacije, ker menim, da bi to v sedanjem trenutku slabo služilo dobri stvari.

Opetovano se je v tej visoki zbornici opozarjalo na veselo dejstvo, da se je dosegl v naši državni polovici glede prašičje-reje znamenit napredek, kar je posebno ugodno za one kraje, v katerih je dohodek iz vinarstva vsled mnogih trtnih škodljivcev popolno uničen ali pa znatno prikrajšan.

To se posebno dogaja na Dolenjskem, kjer se prebivalstvo, odkar se je pokazala trtna uš, intenzivneje peča s prašičjo rejo in tvori ta znaten vir dohodkov.

Prašičja reja se pa še lahko pospeši in povzdigne, ker zahteva le majhen obratni kapital in ker morejo manj premožni ljudje, delavci, katerih omejena sredstva jim ne omogočijo, da bi redili kravo, vendar le najti sredstvo za rejo prašiča.

Ako ni nikakih prometnih ovir, ako se smejo vršiti semnji, se more prašič vsak čas prodati bodisi zunanemu trgovcu bodisi na domačih semnjih.

Vsled tega so pa kmetje občutno zadeti, ako so ustavljeni semnji ali ako se objavijo odredbe glede zaprtije, kakor se to žal tako pogosto dogaja v okrajih, ki meje na drugo državno polovico, ker se kuga za-nese mnogokrat od ondot v naše kraje in s tem oškoduje promet z živino.

V tem slučaju se pa izdajajo naredbe, ki si mej seboj naravnost nasprotujejo. Izdajo se prepovedi glede prometa z ogerskimi prašiči, pusti se jih v naše kraje, pozneje pa konfiscira in na javni dražbi proda, toraj spravi v prost promet, pri čemer se zgodi, da lastniki konfiskovanih živalij te zopet kupijo, kar se je pred nekaj leti zgodilo v mojem volilnem okraju.

S tem, da se pri nas prepovedujejo sejmi in sploh promet s prašiči, proti zanašanju kuge iz Ogerske pa ne nastopa vselej dovolj energično, je otežkočena naša interna

trgovina in promet, zanašanje kuge se pa ne preprečuje dovolj uspešno.

Prašičji transporti ogerskega izvora, varovani z ondnotnimi živinskimi potnimi listi, lahko večkrat neovirano dospo v naše dežele, se pogosto na naših postajah prelože v druge vozove in odpeljejo v Istro, Tirole, Italijo itd. Ako žival tam zbolí, se odredi zaprtija v onem okraju, kjer se je izvršilo prelaganje, akoravno v dotičnem kraju že cele mesece ni razsajala nikaka živinska kuga.

Tak slučaj se je pripetil minuli mesec v novomeškem okraju, v katerem je izdala c. kr. vlada za Kranjsko prepoved glede izvoza prašičev, ker so v Brixenu dognali, da je za kugo obolel prašič, katerega so z drugimi vred naložili v vozove na nekem dolenjskem kolodvoru in transportirali na Tirolsko.

Ta slučaj kužne bolezni, ki se je pojavil na Tirolskem, je zadostoval, da je bila odredjena zaprtija za novomeški okraj, akoravno je ta že mesece prost vsake kužne bolezni in je bil transport prašičev ogerskega izvora, ali se vsaj provenienca še ni mogla določiti.

To so mi naznanili prizadeti krogi v dopisu s prošnjo, naj pri vladi izposlujem preklic prepovedi glede izvoza.

Nato sem takoj sestavil spomenico in jo s priporočilom izročil gospodu minister-skemu predsedniku, pozneje sem pa njegovo prevzvišenost tudi ustmeno prosil, naj po možnosti ustreže prošnjikom.

Njegova prevzvišenost mi je dal pomirljivo zagotovilo, da se bo zadeva z vso naglostjo natančno preiskala in po dognani preiskavi po možnosti ustreglo prošnjikom. Danes si usojam opetovano nujno prositi visoko vlado, naj čim preje preklic prepoved glede izvoza, da se že itak zelo oškodovani kmetovalci obvarujejo še nadaljne škode.

Ko bi bili veterinarski predpisi jednako veljavni za obe državni polovici in ko bi se v drugi državni polovici izvajali z jednako resnostjo in strogostjo kot pri nas, ne zanesla bi se k nam tako pogostokrat z Oger-

skega živinska kuga. (Živahno pritrdjevanje.) Posebno ne more člen VII. carinske in trgovinske zveze, ki urejuje živinski promet z Ogersko, nikdar uspešno ovirati zanašanje kuge, in tudi živinozdravniška preiskava iz Ogerske uvažanih prašičev ni vselej zanesljiva in ne da zadostnega poročila, kakor je to razvidno iz dne 12. dec. 1899. vložene interpelacije, da so bile posamezne živali inficirane že pred uvozom.

Ker tedaj sedaj veljavni veterinarski predpisi glede živinskega obrata z Ogersko naše državne polovice ne varujejo zadostno pred zanašanjem kužne bolezni, in ker na Oger. nimajo niti sredstev glede odprave prašičje kuge, kakor pri nas, ne preostaja ničesar drugega, kakor da se v smislu odsekovega predloga sklone z ogersko vlado nova pogodba, ki bo bolje varovala interese naše državne polovice. In s tem sklepam. (Živahna pohvala.)

Država in vera.

(Konec.)

Toda še iz drugih razlogov je vera potrebna državi. Edino vera je izdatna družabna vez. Pravo, brez katerega družbi ni obstanka, dolžnosti, ki jih naklada družabno življenje, se brez vere ne dajo razložiti in nimajo pomena. Brez vere nima podlage zakonodajstvo, brez vere je mogoče le brezvladje, občen nered ali pa samodržstvo. Če Bog ni več gospodar nad nami, smo odvisni ali od izpremenljivosti poulične druhali ali pa samovoljnega samodržca. Istotako je vera potrebna družbi, da dosega svoj smoter. In zares, kakšen je prvotni smoter družabnega življenja? Osebna varnost, mir, popolno in človeku pristojno življenje. A kako naj dosega družba ta smoter brez vere, brez pravice, katerih početnik in osvnetnik je Bog, brez vere in pravice, ki se javita, zapovedujoč in svareč, v vesti slehernega človeka? Kako naj družba dosega svoj smoter brez pravca, merila pravičnosti, ki jo je vtisnil v človeško naravo ter ji dal najvišje potrjenje Bog sam? In ne samo to, zasebni blagor poedincev samih terja vero, terja javno bogočastje in verno družbo. Kajti če

poedini ljudje niso verni v javnem življenju bodo pač težko verni v svojem zasebnem življenju. Javno bogoslužje vleče, daje pogum, brez njega zasebno bogočastje nima trajnosti. Zasebno in javno življenje odgovarja drugo drugemu; če je eno nepopolno, na krivem potu, se kmalu navzame slabega, zaide i drugo.

Okrožnica »Au milieu des sollicitudes«: »Pred vsem začnimo s splošno znano resnico, ki jo priznavajo vsi količkej misleči ljudje, ki jo je vrhu tega proglasila, potrdila zgodovina vseh narodov, z resnico namreč, da je vera in sicer edino le vera tista vez, ki more jamčiti za obstoj družabnega življenja, da edino vera more biti trdna podlaga za mir, potreben blagostanju posameznih narodov. Če se udje različnih družin pod naravnim vplivom združijo v eno veliko družino, državo imenovano, se s tem ne odreko pravica in dolžnostim, ki jih imajo v zasebnem življenju; a da se združijo v državo, jim ni edini namen materialno blagostanje, vodi jih pri tem i želja po npravni izpopolnitvi. Z drugimi besedami, človeška družba se mora razločevati od združenja brezumnih bitij, ki teže le po tem, da ugođe svojemu prirodnemu, čutnemu teženju, svojemu nagonu... Npravnost torej, vsajena od Stvarnika v človeško srce, že s tem, da tvori soglasje med pravicami in raznoterimi dolžnostmi, nujno terja Boga in z Bogom vero, posvečeno vez, ki družbi človeka z Bogom...«

Okrožnica »Sapientiae christianae«: »Če kaka družba teži le po gmotnem napredku in po dobrinah, ki ji omogočijo zabavno, prijetno, veselo življenje, neomejeno uživanje, če se izjavi, da pri upravi javnih zadev ne pozna Boga, da noče upoštevati npravnih zakonov, taka družba zapusti pot, ki vodi k smotru, ravna proti naravnim nagibom. Taka družba je izgubila svoj smoter, nima več pravice do imena družbe, ker taka družba ni več družba, ampak le slepilna podoba in lažnjiv posnetek prave družbe in skupnosti človeške.«

Okrožnica »Immortale Dei«: »Ena izmed glavnih dolžnosti, ki jih imajo vladarji,

LISTEK.

Slaba vest.

Vsi, ki obdajajo tron ljubljanskega župana, so na nogah. Okolu brenče in slaba vest pred »klerikalci« jih preganja po dnevu in po noči. Malovrha cukajo, da spušča novice v »Narod« o mobilizovanju klerikalne vojske.

Sedaj so na vrsti v bojnem črtežu — gostilne, ta priljubljeni kraj raznih narodnonaprednih »kurjih britofov«. »Klerikalci« so se vrgli na gostilne! ta klic odmeva narodnim veljakom in lajša jim — mošnje. »Žirafi« in »kurji britofi« — »pripobivajo« gostilne, v katerih se bode zbirala rotovska vojska. »Klerikalci« pa se v pest smejo narodnim veljakom, češ, na trdnih nogah ne stoji, ki tako mendra in spravi celo »prvo slovensko glasilo narodne inteligence« na noge, kadar kak navihaneč kihne v kaki gostilni o »tičkih pri koritu«.

Strah je torej popoln, ker »klerikalci« baje »gostilne nam jemljejo«. »Kot Buri tako dela letos klerikalna stranka. Namlatili nas bodo, ko sami ne bomo vedeli kedaje,

nemu prvaku in dobil pet goldinarjev za klobase.

»Mico Kovačeva«, ki je lani vlekla ploho, bi zopet radi spravili pod streho klerikalcem. »Mica Kovačeva, piva nič pvačeva«, pa obsedi vedno v Lorbekovi gostilni na sv. Petra cesti, kjer so narodnonapredni agitatorji toliko gulažev poručali zastoj. Mica Kovačeva je narodno-napredna devica, katero sosebno dobro poznajo trgovci, kadar imajo opraviti z nekaterimi narodnimi ženskimi veličinami. Mica Kovačeva je ostarela v narodno-naprednem taboru in lepo ni, da jo na stara njena leta hočejo poslati služiti »klerikalce«.

Da, nehvaležnost je plačilo sveta! Tako so kimale nekatere rudeče srajce, ko so včeraj čitale dnevni red seje obč. sveta. — V gostilni so modrovali mladi »Sokoli«: »Najprvo so narodno-napredni možje snedli trgovskim uslužbencem nedeljski počitek, sedaj se pa bavi naš občinski svet z načrtom na višji mestni dekliski šoli ustanoviti trgovski tečaj... Fige so kazale rudeče srajce, ko so govorile o tem epohalnem socialnem načrtu, s katerim se ne bo doseglo družega, nego z ženskim delom pritisk na

drugi mizi pa smo tedaj klerikalci pričeli zvižgati »sokolski marš«...

Da bodo torej trgovski uslužbenci šli v boj za magistrat, je pribito. Tudi socialne demokrate je že zasigural Železnikar, ki se baje z vsemi štirimi brani, da bi se v Ljubljani pričela resna, odločna akcija vsega ljubljanskega delavstva za razširjenje volilne pravice. Socialni demokrati tega moža menda poslušajo, ker se nočejo zameriti dr. Tavčarju, ki tako rad njihove plese priporoča v »Narodu« in ki skrbi, da je »Narod« nesramnejši, nego »Rudeči Prapor«. Vrhovno načelo vsega je boj proti klerikalcem, in če narodni papež pravi, da bi naš občinski svet na glavo padel, ako bi delavstvu dal volilno pravico, mu socialni demokratje za ta izrek ližejo pete.

To sem premišljeval, ko je zadnjič jasno sijalo solnce na stare ropotije ljubljanskega »Tandemarkta«. In gledal sem stare cunje, ki se kupujejo in s katerimi se dela še kupčija. In sredi stare šare sem zagledal znane možička z ljubljanskega magistrata. Solnce je dobrotno obsevalo njegovo postavo in migajočo drobno glavico, ki ve in misli vse, kar ve in misli gospod župan. Možiček

Poleg njega je stala stara starinarica in možiček si je z vso silo prizadeval dobiti od nje pooblastilo. A ženšče je bilo trdo. Nakrat se je pogovor zasuknil. »Ali imate veliko starega papirja?« vprašal je možiček. »Oh, starih šrift na kupe!« hitelo je babše. »Bravo, bravo!« tleskal je možiček, »vse kupimo, vse kupimo.« In ženici se je razjasnil obrazek: »He, he, he, dajte, dajte, gospod, pa kam jih spravite, vsaj na magistratu ne prodajate klobas ali fig.« »O, klobas pa na magistratu ne prodajamo. A gospoda Aškerca imamo na magistratu in ta rabi stare šrifte. Na magistratu jih imamo premalo, da pa bo imel gospod kaj dela, mu bomo nakupili drugod starih šrift.« Ženica je pogledala na skladovnico starega papirja v kotu, potem je pa zapraskala svoje ime po poli, katero ji je ponudil možiček zato, »da je voljna prodati gospodu županu za mestni arhiv in za gospoda Aškerca ves svoj stari papir.« In možiček je imel pooblastilo v žepu.

Zmuzal sem se za njim. Vstavljal se je pred neko kramarico. »Uh, uh«, je prišel, »kako se mi smilite«. Žena ga je debelo gledala. »Božica, božica«, zmajeval je dalje mo-

je pospeševanje in obramba prave vere; to so vladarji dolžni svojim podložnikom, ker je le-teh zadnji smoter tak, da presega sedanje življenje. Njih prava sreča in prava korist je teženje po nadnaravnem smotru, a družabno življenje mora to teženje podpirati, ne pa ovirati ali celo voditi na napačna pota.

Okrožnica »Libertas praestantissimum«: »Vladarji niso obvezani, skrbeti le za časno blagostanje, ampak morajo tudi z modrimi zakoni pospeševati duševno blaginjo. Prezirati božje zakone ali izgrešiti svoj smoter in preobrniti red, ki ga terja narava sama, je pa eno in isto; zato vlada ne sme ne tega, ne onega.«

Posneti posledice iz teh načel ni težko: Država mora uradno in z javnim bogočastjem priznati vero; mora se sama ozirati nanjo in z umnim zakonodajstvom skrbeti, da jo upoštevajo vsi državljani; mora jo dejanjsko podpirati; mora v zadevah, ki spadajo v cerkven delokrog, pripustiti, da odločuje in potrebno ukrene cerkvena oblast, kateri so izročeni državljani z ozirom na nadnaravni človekov namen. To so bistvene dolžnosti, ki jih imata družba in država, dolžnosti, ki jih terjata narava in zdrava pamet.

Ti pojmi, tako priprosti, niso bili nikdar do cela neznani, priznale so jih celo nepopolne družbe več ali manj. Le v sedanjem času potvarjena in pristranska veda more prorokovati prihodnost brez vere, prihodnost brez Boga. Povestnica ji odgovarja s splošno vero, z obče razširjenim verskam prepričanjem preteklosti. Človeštvo brez vere bi bilo enako človeštvu brez pameti, brez vesti. To bi bila potvara, propad človeške narave.

Toda ali ni veliko katoličanov, ki si, zapeljani od liberalizma, žele države brez Boga, države, ki naj naravnost ne nasprotuje veri, sicer pa naj jo prezira popolnoma? Žal, da je tako! Mnogo jih je, a ni dvoma, da izdajajo državo, dočim izdajajo Boga. Nobena podmena ne daje državi pooblastila, noben nauk ji ne more privajati pravice, javno prezirati Boga, svojega početnika in sodnika. Država brez vere pripravlja pot protinaravni družbi, ki hiti po zlozni poti v bližnjo pogubo, hoče ustvariti začasno srečo, ki je, če se natančno premisli, nemogoča brez npravnega življenja, brez vere.

Vsaka človeška družba, ki stremi po tem, da izključi Boga od svoje uprave in vlade, zavrže, v kolikor je to v njeni moči, pripomočke nadnaravnega reda in postane tako vsled lastne krivde nevredna božjega varstva. Istotako, kakršnakoli se že kaže na zunaj njena moč in njeno blagostanje, nosi v svoji notranjščini skrito smrtno kal; zato ji ni trajnega obstanka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. marca.

Državni zbor še sedaj ni preložen, kar pa državnim poslancem gotovo ne bo

»Ju, ju, to bode te revice, oh, Bog se vas usmili«. Žena je bila dovolj preplašena. »I kaj za božjo voljo pa bo?« vskliknila je na pol blede, na pol rudeča. »Koga, vse kramarice pojde iz vež!« Kakor bi bomba tresčila v »štante«, tako je obstala žena pred možičkom. In možiček je zopet izylekel belo polo od »notarja Gogole«, »ki so dober gospod in ki se bodo potegnili za kramarice, ako prosijo, da smejo še nadalje ostati po vežah«. In ženica je rosnimi očmi podpisala »prošnjo« na »dobrega gospoda Gogola«.

Tedaj pa sem začul za hrbtno Mačkov glas, glas Mačkov, ki toči šnops na Mestnem trgu. Obdelaval je neko ženico, ki je čepela na trgu. »Sekirco, sekirco vam dam, mamka, pa več ne dobite sekirce na posodo, če ne daste glas za magistrata«. Ta ženica pa je imela brihtno glavo. Poslala je Mačka in »sekirico« nazaj mej šnops.

Nisem šel daleč, že sem čul drug refren drugega moža za pooblastila: »Branjeveke, branjeveke, škof bo zidal velik magazin in vse branjeveke bo zadušil s tistim magazinom, ker bo cenejše prodajal, nego ve«. Srečal sem tisti dan tudi dolgega postreščka, ki je pravil okolu, da je že 2600 gld. nafehtal za agitacijo. Spomnil sem se pri tej lepi svoti na starosto ljubljanskih agitatorjev, kupil

nevšečno, kajti dokler zasedanje oficijelno ni preloženo, tako dolgo jim teko navadne dnevnine, akoravno so večinoma že vsi na svojem domu. To se pa godi radi tega, ker so ostali na Dunaju še češki in nemški zaupniki, ki se udeležujejo spravnih konferenc. Ko bi bilo zasedanje že preloženo, bi ti zaupniki ne bili prav nič odškodovani.

Češko-nemška spravna konferenca tudi se danes ne bo zaključena, ker se je v včerajšnji seji sklenilo, da se razgovor še nadaljuje v petek dopoldne. V včerajšnji seji, pri kateri so se udeleževali razprave češki zaupniki Engel, Pacak, Kaizl in Kramar, ter Nemci Prade, Schücker, Pergelt in Bärnreither, in pri kateri je posegel v razpravo tudi ministerski predsednik Korber, je bil na dnevnem redu razgovor o jezikovnem vprašanju pri deželnih uradih. Razgovor je bil nekako splošen, identičen s prvim branjem ali generalno razpravo, in se ta ni bil včeraj završen, akoravno je trajala seja od 4. do 7. ure zvečer. Nadaljuje se danes popoldne ob 3. uri, posebno pa jutri dopoldne. Povodom razgovora o tem predmetu v predvčerajšnji seji je dal pl. Korber nekaj pojasnil, toda skrbno se je izognil vsem vladnim nazorom glede jezika pri političnih uradih. Ministerski predsednik niti z jedno besedo ni omenil, kako si predstavlja vlada rešitev jezikovnega vprašanja v tem oziru in kaj namerava vlada ukreniti v dosego tega namena. Nemškim in tudi češkim zaupnikom ta vladna molčečnost ni bila posebno všeč. — Mej člani spravne konference prevladuje mnenje, da spravna pogajanja v petek ne bodo zaključena, marveč samo preložena in se po sklepu deželnozborskega zasedanja zopet nadaljujejo.

Volilni red za galški deželni zbor je dobil cesarjevo potrjenje skoro na predvečer deželnozborskega zasedanja. S spremenjenim volilnim redom pomnoži se samo število »ljudskih zastopnikov« virilistov in pa zastopnikov mest Levov in Krakov. S tem je deželnozborska večina ustregla bržkone kričeči »potrebi«, za kar ji bo ljudstvo brez dvoma hvaležno ali kali?

Rhodes toži angleške vojskovodje. Dijamantni kralj Cecil Rhodes biva še v Kapstadtu, ker se radi bolezni še ne upa podati na daljno pot proti Londonu. Tu ga pa neprestano oblegajo gotovi žurnalisti, da bi kaj zvedeli od njega o razmerah v Kimberleyu za časa obleganja. Na tako vprašanje ameriškega časnikarja Ralpa je Rhodes odgovoril približno takole: Moja organizacija in ne ozkosrčna vojaška je vzdržala Kimberley. Vojaška oblast je mene in meščansko gardo neprestano ovirala. Posebno se je odlikoval burokrat polkovnik Kekevich. Mej obleganjem je padlo skupno 111 mož, ki so pa vsi pripadali meščanski gardi in vsled tega niso zaznamovani v zapiskih o izgubah v armadi, nasprotno je pa izšlo naznanilo, da je poginila mula in da se je vsled tega zmanjšalo število posadke za enega moža (!) Ko se je zvedelo o velikem angleškem

sem pomarančo in deklamoval sam zase klasično slovenskega besede »Oj zlati vek, sedaj pa »kurji britof« pride...«

»Trin... Trin...« Zašel sem pred »Mestni Dom«. Zvonček na »rešilnem vozu« je zvonil. Otroci so upregali konje Bolčevega Pepeta. Res, vzorna naprava, sem si mislil in čakal, kedaj se voz odpelje. Pohitel sem za njim. Peljali so se po neko bolnico. Dokler sta bila strežaja na vozu, je bilo dobro. Hudo pa se je godilo »rešilcema«, ko sta bila z nosilnico na tleh. Nehote sem kapituliral pred »Edinostjo« in »uvidel sem korist in hasek, ki ga daje tak važen pojav na polju socijalnega življenja«. Jeden možiček z nosilnico je opletal na vse strani. Strbunkala sta v sobo k bolnici. Tedaj pa je nosača z opletajočimi nogami prevzel »važen pojav« in prekopicnil se je čez umivalnik. »Rešilna družba« je ponesrečenega svojega sodruga naložila na nosilnico in transportirala ga v varno zavetje, potem pa je zopet prišla nazaj po bolnico, ki se je take »rešilne družbe« smrtno ustrašila.

Prihodnjič napisal Vam bodem drugo pismo izpred našega rotovža o tem, kako se v tajni seji obč. sveta opravičuje, da se mestna zidarska dela ne oddajo cenejim ponudnikom. Metulj.

porazu pri Maggersfonteinu, so neprestano delovali razni heliografi, pozneje se je pa pokazalo, da angleški častniki niso hoteli izvedeti drugo, nego samo koliko konj je došlo v Kapstadt za neki gotovi oddelek. Dognalo se je namreč, da se je jeden častnikov osebnost zanimal za to stvar. V Kimberleyu je bilo 500 rednih in 4500 vojakov prostovoljcev. Redni vojaki bi ne bili nikdar vzdržali mesta. A v kljub temu je prišla vojna oblast nekoga, ki je pisal v lokalni časnik, da je skrajni čas, da se mesto oprosti. Slučajno je Rhodes sam pisal dotični članek in v njegovi prisotnosti je prosil Kekevich Frencha, naj prime avtorja. Rhodes navaja nadalje, da so imeli Buri v vojski le 35.000 mož. Ko mu je časnikar pripomnil, da so celo oficijelni angleški krogi cenili bursko moč na 65.000 mož, je odgovoril Rhodes: »Vem, to je njih način, s katerim opravičujejo svoje poraze. Le pogledajte statistiko o ljudski štetvi in uvideli bode, da angleška trditev sploh ne more biti resnična. Pri zadnji volitvi predsednika so oddali Transvalci le nekaj nad 17.000 glasov in tedaj so glasovali celo 16letni mladeniči. Transvalska republika je poslala v boj le nekaj nad 15.000 mož, Oranjeci pa niti toliko ne. Glede inozemcev so pa tudi znana vsa dejstva. Irski »brigada« je štela 100 mož, Škandinavci 150, ostale čete pa niso štele mnogo nad 2000 mož. Burska moč se je zdelo številnejša le vsled tega, ker so oddelki vedno menjavali svoja mesta. Buri, ki so nas oblegali, so opetovano šli nad Methuena in drugam. Torej samo radi tega se je pretiravala burska moč, da so se lažje opravičili naši slabi vodniki«. Rhodes je tu povedal marsikaj, kar dosedaj ni bilo znano javnosti, posebno pa ne londonskemu vojnemu svetu. Seveda mož sme govoriti, ker se ga gotovi krogi boje.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 21. aprila.

Pričetkom seje je župan prebral odgovor sv. očeta na čestitko. Sv. oče blagoslovlja v odgovoru vse mestno prebivalstvo.

Obč. svetniki so to pot stoji poslušali županovo naznanilo. Pouk po časopisih se jih torej prime. Župan je na to nakrat postal hud. V nedeljo so ljubljanski obrtniki vseh strank na shodu »pri Maliču« soglasno vsprejeli obsodbo mestnega gospodarstva in so bili toli predrzni, da so dotično resolucijo poslali županu. Župan je včeraj obljubil, da bodo v bodoče vse take resolucije marsikaj v — koš. »Držno čelo« je nadel župan tistim, ki govore o žalostnem mestnem gospodarstvu in o nekaterih neproduktivnih mestnih zgradbah. »Dolgi jeziki« zabavljajo nad »Mestnim Domom«, o katerem, kakor se je videlo, župan ne trpi najmanjšega za bavljanja, in se tudi, kakor je dejal, o tem ne mara prepirati. Zato je tudi malodane »prepovedal« obrtnikom, poslušati »Konservativno obrtno društvo«, ki hoče voditi ljubljanske obrtnike, »pa jih ne«. Predno kdo hoče govoriti o mestnem gospodarstvu, dejal je župan, se mora naučiti pravilne slovenščine. Ker so obrtniki sami spisali resolucijo in ker nimajo časa tekmovali v znanju slovenščine z ljudmi, ki so po šest let gučili gimnazijske klopi, je bila ta opazka županova jako neslana. Mestno gospodarstvo pač ni toliko vredno, da bi se opevalo v klasični slovenščini. To bi bilo k večjemu Askercovo delo, ki je za to plačan. Župan naj bi najprej pomelel z slovenščino raznih obč. svetnikov, predno drugič zopet prične na tak način pobijati kako resolucijo, ki mu ni ljuba.

Župan je dalje prišel na tržne lope, katere resolucija zahteva, ter dejal, da obrtniki menijo s tem gotovo navadne »štante«, ne pa tržnico, katero že se dobimo. Konečno smo doživeli prizor, da župan ni niti z besedico grajal, da sta dva obč. svetnika na tisoče podražila mestne voznice, nego je dejal, da sta bila najcenejša in da se jima je zato oddala mestna voznja. Čitatelji našega lista vedo, kako je s stvarjo, in ako župan obrtnikom, ki protestirajo proti znanemu »barantanju« in »mešetarjenju« obč. svetnikov z obč. gospodarstvom, očita, da so »brezmejno zlobni«, meče to lepo luč tudi na druge.

Župan je dalje naznanil, da je občinski

svetnik dr. Krisper odložil mandat. Obč. svet se je dr. Krisperju zahvalil na njegovem delovanju.

Župan je prebral nemški odlok dež. vlade, s katerim se odobri regulacija Vodmata, in naznanil, da se je prof. dr. Krek zahvalil na čestitki.

Na to sta storila obljubo nova meščana Tuma in Maček. Tu so obč. svetniki takoj vstali raz sedežev.

O prihodnjih obč. volitvah je poročal dr. Tavčar. Letos odstopijo obč. svetniki v III. razredu: Škrjanec in Žitnik, Fr. Hribar je »odstopil« že mej letom, v II. razr.: Fr. Pavlin in Plantan, v I. razr.: Iv. Gogola, dr. Stare, Iv. Velkavrh in Žužek, voliti bode treba tudi jednega odbornika namestu dr. Krisperja. Volitve se bodo vršile v »Mestnem Domu« in sicer III. razred 23. aprila, za II. razred 25. aprila in I. razred 27. aprila. Pri III. razredu, za katerega se bode volilo v dveh prostorih, ker je v tem razredu nad 2000 volilcev, bode ta načelnika komisiji dr. Hudnik in dr. Majaron, v II. raz. Šubic in za I. razred dr. Tavčar.

O zadevi preuredbe ljubljanskega kolodvora je o dotičnem predlogu obč. svet. Pavlina poročal obč. svetnik Bleiweis. Vsprejeta je bila resolucija za centralni kolodvor, ki bi stal na mestu sedanjega drž. kolodvora. Proga južne železnice bi se preložila za topničarsko vojašnico. Po Dunajski cesti bi bil prostor do centralnega kolodvora določen za osebni promet, po nasprotni strani pa za tovarni promet.

O gradnji mesarskega mostu je župan predložil načrte, po katerih bi stal most skupno z obrežnim zidovjem in po odškodnini za Škrjančevo hišo 7000 gld. Velkavru 2000 in odškodnino za prostor g. Levca 1000 gld. skupno 102.000 gld. Poročevalec Žužek je bil proti temu načrtu, po katerem bi se most zgradil iz cementa, betona in železa, ker taki mostovi baje niso sigurni, in je sam predložil načrt za železen most, ki bi bil dolg 33 metrov. Določilo se je prirediti lokalni ogled skupno z odborom za osuševanje barja, da se natančno določi, koliko se bode zožila in uglobila ljubljanična struga.

Odobrili so se niveli za Cegnarjeve, Holzapflove ulice naknadno in za Hilserjeve ulice. Priziv Auerjevih dedičev proti magistratnemu nalogu, da morajo odstraniti barake ob Dunajski cesti, in priziv deželnozborskega predsedstva zaradi zožitve Predilnih ulic sta se odbila.

V mestni klavnici se je pobilo lani 27.648 glav živine. Župan je naznanil, da se bodo ondotnima mestnima živinozdravnikom plači zvišali; na interpelacijo obč. svetnika Kozaka je odgovoril, da se nadaljuje pogajanja za nakladišče živine pri klavnici.

Šolska poročila obč. svetnika Dimnika so se odobrila. Priporočilo se je tudi prošnja »Ljublj. učit. društva« na dež. zbor v zadevi izboljšanja gmotnega stanja mestnega učiteljstva, in se ugodilo prošnji učiteljev L. Armiča in J. Cepudra (poročevalec g. Kozak) za nameščenje z dekretom v šolski delarni. Določilo se je samo, da brez dekreta dobita za ta pouk po 240 kron na leto.

Potvica za trgovske uslužbence se je spekla koncem seje. Določilo se je soglasno ustanoviti na mestni višji dekliski šoli poseben trgovski tečaj za gojenke zavoda, pa tudi za dekleta, ki narede vsprejemni izpit iz matematike. Šolnina bode 5 kron na mesec. Bilo bi pač nujnejše, da skrbimo za slovenski moški trgovski naraščaj, katerega nam sedaj mnogo ponemči Mahrova trgovska šola, in da se ne ustavi ženska konkurenca moškemu delu.

Odsek za nadzorovanje zgradbe »Mestnega Doma« je poročal, naj se da posestnici Sidoniji Schrey še 900 gl. odškodnine, kar je obveljalo, in župan je zaključil sejo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. marca.

Slaba informacija. Zadnji »Učiteljski Tovariš« piše: »Povodom čitanja rekrutnega zakona se oglasi 20 poslancev kot proti- in 8 kot zagovornikov zakona. Slovenski poslanec ni nobeden med njimi.« Tem vrsticam dostavlja uredništvo: »Ti (slovenski po-

slanci) govore navadno le takrat, kadar bi morali molčati. Gospod Jakob Dimnik je od novega leta sem jako močan v opazkah, a ima ž njimi smolo, kakor s svojimi izvirnimi spisi. Istina je, da so bili kot govorniki glede vojaških novincev vpisani trije slovenski poslanci, od teh sta dne 12. t. m. v zbornici govorila gg. vitez Berks in Pogachnik. Tretji ni prišel na vrsto, ker je zbornica preje sklenila konec debate. Torej, g. Jaka, bodite bolj previdni s svojimi kritičnimi glasovi.

Romanje v Rim. Opozarjamo vse, ki hočejo poromati v Rim, da naj se zglase vsaj do 27. marca ter naj določijo ob enem denar za vožnjo in nekatere skupne stroške: za III. razred od Ljubljane do Rima in nazaj 25 gld.; za II. razred 42 gld. Kdor se ne oglasi vsaj do 27. marca, njemu ne moremo preskrbeti v Rimu stanovanja. Kdor pa se ne zgleda do 5. aprila, mu tudi znižane vozne ne moremo zagotoviti. Denar za vožnjo naj se pošilja pod naslovom: dr. Koren, kanonik, Ljubljana. — Romanje bo trajalo kakih 10 dni in bo stalo z vožnjo v III. razredu od 60—70 gld.

Javno predavanje. Sinoči je v »Katoliškem Domu« predaval kanonik dr. Fr. Lampe o darvinizmu. Razvil je Darwinovo teorijo in nje podlage, »zakone« o izpreminjanju vrst, o boju za obstanek in podedovanju. Vse je pojasnil s poljudnimi zgledi. Potem pa je pokazal, da podlage darvinizmu ne morejo vzdržati znanstvene kritike. Nikjer ni zanje nobenega dokaza, nobenega dejstva, nasprotno istina je proti njim. Vrste se izpreminjajo, a ne v druge vrste, ampak le v povrste in pasme. Boj za obstanek izpočetka ni mogel biti odločilen faktor in tudi sedaj nima onega pomena, ki mu ga mora pripisovati darvinizem. Podedovanja, kakoršnega rabi darvinist, ni. — Haeckel je na Nemškem zagovarjal darvinizem, da bi izpodrinil iz znanstva — Boga. A to se mu ni posrečilo. Znanstvo bo šlo preko darvinizma svojo pot in stari Bog še živi tudi v resnem istinitem znanstvu. Govornik je opozoril one, ki se hočejo v domačem jeziku natančneje poučiti o darvinizmu, na »Katoliški Obzorniki«, ki je prinesel o tem vprašanju dolgo temeljito razpravo. — Ker je g. kanonik mogel razviti teorijo in protidokaze samo v velikih obrisih, zato bo ustregel splošni želji, če bo o prihodnje predavanje bo v četrtek ob 1/8. v veliki dvorani »Katoliškega doma«.

III. redni koncert »Glasbene Matice« bo v soboto dne 7. aprila t. l., koncem marca pa se priredi društven glasbeni večer.

Potresna posojila. Kmetovalcem in obrtnikom, ki so člani naše kršč. soc. organizacije, se tem potom naznanja, da je delavsko tajništvo pripravljeno delati prošnje za odpis, popust ali odlog plačevanja potresnega brezobrestnega posojila. Kdor ima torej tako državno posojilo in je član organizacije, naj se za prošnje oglasi v delavski pisarni »Katol. Dom«, vsaki dan od 8—1 ure dopoldne. Obrtnikom dajeta pojasnila tudi gg. Kregar in Breskvar.

Od sv. Ane pod Ljubeljem, 21. t. m. Direktor tukajšnjega rudnika, znani Simon Rieger, je odpuščen. Zakaj mu je rudniška družba odpovedala službo, ni znano; ljudje ugibljejo razne vzroke. Cela šentanska dolina je vesela, da se je znebila tega moža. Tudi delavci nič ne žalujejo za njim. Le žal, da se menda še ne misli popolnoma ločiti od našega kraja. Ljudje govorijo, da ga bo sprejela v službo tržiška predilnica iz hvaležnosti, da je spravil šentanske vodne sile v njeno last. Če se to govorjenje vresniči, so Tržičani in vzlasti tržiški Slovenci z odpuštitvijo Riegerjevo prišli iz dežja pod kap.

Iz Tržiča 20. marca. Tudi naše »Kat. izobraževalno društvo« je obhajalo slovesno god svojega zaščitnika sv. Jožefa. Ta dan popoldne je namreč odkorakala s svojo zastavo dolga vrsta društvenikov na prijazni hribček k podružnici sv. Jožefa, kjer so poslušali prazniku in časovnim razmeram primeren govor in zapeli lavretanske litanije in nekaj pesni na čast Mariji in sv. Jožetu. Prišlo je k tej pobožnosti tudi družih ljudi toliko, da je bila cerkev natlačena polna. Menim, da bi bilo sploh dobro, ko bi se za

katoliška društva večkrat napravljale cerkvene slovesnosti s primernimi govori. S tem da ta društva prirejajo razne veselice in predstave po gostilnah, je še vrlo malo storjenega v prosep verskega probujenja našega moštva. Potrebno je seveda tudi to, a opuščati se ne sme tudi ono. — Že dalj časa imamo tu nemško gledališče neke popotne družbe. Naši ljudje se radi smejejo, zato radi hodijo gledat, čeprav jezika ne umejo. Kdo bi jim to zameril? — Proti koncu predpusta je pri nas gospodarila huda hripa. Tudi sedaj se ni še popolnoma umaknila.

I. slovenska slikarska in kiparska razstava. Dobili smo te le vrstice: Meseca septembra t. l. se namerava prirediti v dvorani »Mestnega doma« razstava izvirnih umetniških del. Ker odbor ne ve za vsa sedanja bivališča sloven. umetnikov, se obrača potem časopisja do vseh naših umetnikov s pozivom, da blagovole odboru čim prej naznanijo, ali se menijo razstave vdeležiti in s kolikimi deli.

Isterska mirovna pogajanja. Delegati italijanske in hrvatsko-slovenske stranke so imeli včeraj drugo sejo. Razpravljali so o točkah, katere so predložili delegati hrvatsko-slovenske stranke. Italijanski delegati so konečno vsprejeli predložene jim točke z obljubo, da se o njih razgovoré v svojem klubu in pismeno odgovoré.

Dopolnilna volitev v Istri. Za mest. skupino Izola-Milje-Buzet se je v torek vršila dopolnilna volitev v deželni zbor isterski na mesto dr. Bartolija. Izvoljen je bil italijanski kandidat dr. Depangher, ki je dobil 135 glasov. Hrvatski rodoljub Fran Flego je dobil 60 glasov, dasi ni bil javno proglašen kandidatom. Izid volitve kaže, da bi se razmere v Istri takoj predručile, ko bi le vlada hotela.

Koroške novice Koncesijo za zidanje ozkotirne železnice Sinčavas-Železna Kapla so dobili gg. E. Engländer, E. Zeman in J. Gross. Država garantuje za čisti dobiček 42.600 K. — Deželna zavarovalnica za živino ima sedaj 20 podružnic. Blizu Sel pod Želcem je dne 5. t. m. v Glini utonil 55letni delavec E. Poganič. — V Dolinčicah nad Rožekom je dne 4. t. m. umrla gospa Marija Pavel, žena znanega narodnjaka p. d. Rutarja. Teden dni prej sta umrli tudi njeni sestre: duhovna in prava mati g. župnika Kirchmayerja. — V Dobrlivasi je dne 7. marca nanagloma umrl dacar g. M. Katič, star 75 let. — V Trbižu je umrla žena župana Dreyhorsta. N. p. v m.!

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima v soboto zvečer ob 1/8. uri v hotelu pri Maliču shod za društvene člane. Dnevni red smo objavili včeraj mej inserati.

Duhovne vaje za moške se prično v nedeljo zvečer v cerkvi Srca Jezusovega in trajajo do četrta. Odbor »Slov. kršč. soc. zveze« priporoča vsem moškim članom, da se duhovnih vaj skupno udeležijo. V četrtek jutraj ob 5. uri bode skupno sv. obhajilo.

Kočevoškim županom je bil zopet izvoljen Alojz Loy.

Protestantska agitacija. Pred dež. sodiščem v Ljubljani je stal te dni protestantski mežnar Gustav Corriary, ker je razširjal mej vojake brošure »Los von Rom« in »Protestant der herrlichste Ehrenname«. Corriary je bil oproščen. Drž. pravdnitvo je priglasilo proti obsodbi ničnostno pritožbo.

Prusi pridejo v Ljubljano. 28. apr. pride v Ljubljano berlinski filharmonični orkester ter bode v »Tonhalle« priredil koncert. Ljubljanski Nemci se že pripravljajo na demonstracije.

Pogorela sta minuli petek dva kozolca posestnika Fr. Nemca iz Spod. Javoršice pri Moravčah. V prvem kozolcu je zgorelo tudi 90 stotov krme. Škodo cenijo na 1230 kron, zavarovan je bil pa le za 200 K. Kot požiga sumljivega so prijeli posestnika Fr. Dragarja od ondot.

V vodo je padel minuli torek v Idriji neki učenec 4. razreda rudniške šole, ko je na nekem mostu čez Idrijo gledal pogreb umrle gospodične Brigitte pl. Lipold. Voda ga je nesla kakih 100 metrov daleč, kjer ga je rešil smrti neki pekovski vajenec.

Obsodba. 34letni Albert Cerma iz Kandije je bil obsojen zaradi goljufije od tržiškega sodišča na 18mes. težko ječo ter z odgonom iz dežele.

Učiteljske vesti. C. kr. okr. šolski svet logaški je odpravil tajno kvalifikacijo. — Pravila »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« so potrjena. — Marija Moser, učiteljica v Št. Vidu pri Vipavi, je umrla v deželni bolnici.

Shodi v tržiški okolici. Prihodnjo nedeljo bode polit. društvo »Edinost« priredilo shode v Škednju, v Rocolu in v Kolonji.

Tržiško porotno sodišče prične svoje obravnave 29. t. m.

Nov list bode izdajala socialna demokracija v Trstu pod imenom »Il Secolo«, katerega prva številka izide že jutri.

Vlom v Štepanji vasi. V noči mej 20. in 21. t. m. je vlomil znani tat Jos. Oltra v neko hišo v Štepanji vasi ter ukrad 96 kron. Orožniki so včeraj ptička zasledili in ga izročili deželnemu sodišču.

Zgubil je včeraj Henrik Dolenc, brivski pomočnik, denarnico z vsebino 17 kron.

Nove razglednice. Za bližnjo Veliko noč ter pomladno dobo je založil knjigar g. A. Turk troje krasnih razglednic, ki predstavljajo v lepem barvotisku, izvršenem v »Katoliški tiskarni«. Od smrti vstalega Zveličarja, sveto Družino in vrh Rožnika. Cena tem razglednicam je 10 v komad. Razprodajalci dobe prav znaten popust.

Dva napada na policaja. Včeraj popoldne je bil na Dunajski cesti zasačen znani postopač in razgrajad pekovski pomočnik A. Avbelj, ko je prosjačil pri Grajzarju. Pijani Avbelj se je stražniku postavil po robu. Suval je stražnika ter se ni pustil vkleniti. Prizor je gledalo veliko ljudi, a nihče ni pomagal stražniku. Stražnik in Avbelj sta opetovano padla po tleh. K sreči je prišel mimo nek artilerijski stotnik in pomagal, da se je Avbelj vklebil in dal na voz. A še na vozu ni bil Avbelj pri miru. Skočil je raz voza in vkleben pobral kamen, da bi ga vrgel v stražnika. Pokoro bo delal Avbelj na Zabjaku. — Drugi napad na stražnika se je zgodil včeraj pod Trančo. Stražnik je ustavil nekega tujega sumljivega človeka, a ta je skočil vanj in hotel podreti na tla stražnika, ki je bil pa urnejši in močnejši ter je lumpa vrgel v Detterjevo vežo. Ko je prišel še jeden stražnik na lice mesta, odveden je bil neznanec na magistrat. Napadalec je neka baraba s Češkega, ki igra na »harfo«, pa poleg dela še drug »gšelt«. Ko sta ga stražnika odpeljala na rotovž, držala sta ga seve trdo za verigo, mož pa je mislil, da ga bodeta stražnika spustila, ako naredi na verigi »saltomortale«. Prekopienil se je res, a stražnika sta vedela, da imata v rokah »tavžentkinstlerja«. Tako se mu je načrt za beg pokvaril, ter sta ga policaja obdržala v zraku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. marca. V včerajšnji seji spravnih konferenc so Mladočehi in fevdalci zahtevali od vlade precizno izjavo o upeljavi češkega notranjega uradnega jezika. Körber je omenil, da vlada v principu nima ničesar proti zahtevi Čehov. Kaizl je izjavil, da je le pod tem pogojem mogoč mir. Danes se bode izvolil pododsek, ki bode to vprašanje pretresal in bode zboroval v Pragi tudi mej zasedanjem dež. zbora. — Vlada mora še pred zasedanjem državnega zbora dovoliti notranji uradni češki jezik, sicer ji ne kaže sklicati državnega zbora, ker bi ne mogel zborovati.

Dunaj, 22. marca. »Lidove Noviny« javljajo, da skoro zopet prične svoje delovanje moravska pravna konferenca v Brnu.

Miramare, 22. marca. Na tistem se je danes izvršila poroka Štefanije z Lonyayem. Poročil ju je dvorni župnik dr. Mayr, ki se je še danes vrnil na Dunaj.

Budimpešta, 22. marca. V današnji seji poslanske zbornice se vrši razprava o predlogu ministrskega predsednika Szella, naj se v soboto izvolijo člani v kvotno deputacijo.

Levov, 22. marca. Tukajšnji listi poročajo, da je v Varšavi pripravljenih 250 vojaških vagonov. Prvi vojaški vlak je odšel včeraj.

Vojska v Južni Afriki.

Krasen načrt je razposlal v svet angleški maršal Roberts: General Kitchener se poda po osvoboditvi Mafekinga naravnost v Pretorijo in potem za hrbtom napade bursko armado, katero bo Roberts z Bullerjem vred potisnil njemu v naročje. Načrt je res krasen, toda kako se izvrši, o tem se Robertsu menda niti ne sanja. Kitchener je po najnovejših poročilih došel v nedeljo ne že v Mafeking, marveč v — Priesko, kraj, ki je od Mafekinga precej bolj oddaljen, kakor Kimberley; leži namreč ob reki Oranje, več milj jugo-zahodno od Kimberleya. Predno bo imel Kitchener za seboj to daljno pot, se marsikaj še lahko spremeni in je toraj Robertsovo veselje prezgodnje. A tudi o dohodu generala Bullerja v Bloemfontein svet nima jasne sodbe. Mož namreč še vedno tiči v Natalu in pot preko Zmajevih in Biggarskih gora stražijo burski topovi na pozicijah, o katerih celo Roberts trdi, da so nepremagljive. Vse je toraj radovedno, kako ustreže Buller želji vrhovnega poveljnika.

Berolin, 22. marca. Wolfv urad poroča iz Berna: Švicarski zvezni svet je odgovoril na prošnjo predsednikov južnoafriških republik za posredovanje v tem smislu, da mu z ozirom na odločno izjavo angleške vlade, ki a priori odbija vsako posredovanje, žal ni mogoče ustreči želji predsednikov, da pa izraža željo, naj se čim preje dospe do častnega sporazumljenja.

London, 22. marca. »Daily News« poroča iz Laurenzo-Marqueza 19. t. m.: Prebivalci dežele Gaza so pričeli ustajo. Portugalska vlada je poslala guvernerja z nekaj sto vojaki, da zaduše upor.

Kapstadt, 22. marca. Uradna brzojavka iz Warentona ob reki Vaal javlja: Sovražnikove čete sedaj niso več tako številne, vendar pa še vztrajajo ob reki. Angleški topovi jim ne morejo do živoga.

London, 22. marca. Maršal Roberts brzojavlja iz Bloemfonteina 20. t. m.: Lord Kitchener je zasedel Priesko. Transvalski Buri so pobegnili čez reko Oranje. 33 Burov so Angleži ujeli ter si osvojili 200 pušk s strelivom in drugimi potrebščinami. — Predsednik Steyn naznanja v protiproklamaciji, da bo kot izdajica vsak ustreljen, kdor se ne bo bojeval proti Angležem — Na meji Busto-dezele so Buri pričeli vstajo.

London, 22. marca. Guverner Milner je odpotoval iz Kapstadta v Bloemfontein. Govori se, da se hoče Oranje državi dati samostojna uprava, ako se podvrže.

London, 22. marca. Reuterjev urad poroča iz Barkly-Easta: Brzojavna zveza z Dortrechtom je zopet popravljena. Angleški beguni se vračajo. Blizu 700 pušk in 50.000 patron, kakor tudi veliko množino blaga so dovedli nazaj.

Kimberley, 22. marca. Reuterjev urad poroča: Minulo nedeljo se je bil celi dan boj mej angleškimi četami pri Warentonu in burskimi pri Fourteen-streamsu. Z nočjo so se Buri umaknili v Christianijo ob reki Vaal.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje)

Po takem večeru, kakor smo ga opisali, in po ti noči, ki so jo preživeli naši popotniki z onimi raznimi mislimi v glavi, z vedno bojaznijo, da jih sreča zopet kaka neprimlika, v oni mrzli, uže ne več jesenski sapi, na vozu, kateri je s svojim tresenjem namah zopet predramil vsacega, ki bi bil hotel med potjo zatisniti oči: — vsi trije skoro niso mogli verjeti, da sedé na trdni, nepremični klopi v sobici, ki naj je bila kakoršnakoli uže. Zajtrkovali so nekoliko, kolikor so to namreč dopuščali tedanji slabi časi, njihova denarna sredstva, ki so bila siromašna z ozirom na potrebe, katerih je lahko prinesla s sabo negotova bodočnost — in slednjič njihova majhna slast do jedi.

Vsi so se pri tem spominjali pojedine, katere so se veselili še pred dvema dnevi; vsem se je izvil globok vzdih. Renzo bi rad ostal z ženskama vsaj še cel on dan,

da bi ju videl spravljeni pod varno streho in jima za prvo silo postregel. Toda oče Cristoforo je zapovedal, da naj Renzo takoj gre svojo pot. S tem in še z mnogimi drugimi vzroki sta ga ženski skušali odpraviti, češ da bi ljudje preveč govorili, da bo ločitev tem težja, čim bolj se odlaša, da bo kmalu zopet lahko prišel, jima prinesel svojih ter čul njujine novice. Nazadnje se mladenič vendar odloči, da odrine. Domenijo se, kolikor morejo, kakó se zopet snidejo čim prej mogoče. Lucia ne skriva solz, Renzo jih le s težavo zadržuje; krepko stisne roko materi, reče zamolklim glasom: „Na svidenje!“ — in odide.

Ženski bi bili v nemali zadregi, da nista imeli dobrega voznika, kateremu je bilo naročeno, naj ju pelje v kapucinski samostan in naj jima tudi sicer kolikor mogoče gre na roko. Ž njim gresta k rečenemu samostanu, kateri, kakor je znano, ni bil daleč od Monze. Ko dospó do vrat, pozvoni vodnik ter reče poklicati očeta gvardijana; ta takoj pride in sprejme pismo na pragu.

„Oh! Oče Cristoforo!“ reče, spoznavši pisavo. Na glasu se mu je poznalo in z obraza se mu je očitno bralo, da je izgovoril ime velikega svojega prijatelja. Povedati pa moramo tudi, da je oče Cristoforo v onem pismu ženski zelo toplo priporočal ter zelo živo razložil njiju nesrečo; kajti gvardijan je beroč izražal tu pa tam svoje začudenje in nevoljo in se je od pisma oziral pomilovalno in sočutno na ženski. Ko pa neha čitati, zamisli se nekoliko, potem pa reče: „Druzega človeka ni nego signora; ako bo hotela signora prevzeti to dobro delo...“

Nato pokliče Agneso nekoliko v stran na trg pred konventom, in ji stavi nekoliko vprašanj, na katera dobi povoljne odgovore. Vrnivši se k Luciji, reče obema: „Dragi moji! poskusil bodem; jaz upam, da vama dobim varno in več kot pošteno zavetišče, dokler Bog bolje za vaju ne poskrbi. Idita z manom!“

Ženski spoštljivo prikimata. Pater pa povzame: „Dobro; jaz vaju takoj povedem v samostan k signori. Hodita pa par korakov za mano, ker ljudje radi mislijo kaj slabega; Bog ve, kaj bi čenčali, če bi videli patra gvardijana na ulici z lepo mladenko, ... z ženskama, hočem reči.“

Rekli gre naprej. Lucia zarudi, voznik se nasmehlja in pogleda Agneso, ki se tudi ni mogla zadržati, da ne bi storila toisto. Vsi trije se odpravijo, ko vzame gvardijan pot pod noge, ter gredó kakih deset korakov za njim. Tu vprašata ženski voznika, česar bi se ne upali vprašati očeta gvardijana, kdo je namreč ona signora.

(Dalje prih.)

Umrli so:

20. marca. Jožefa Agis, čuvaja včova, 75 let, Rožne ulice 39, ostarelost.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 21. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl.	7 65	do gl.	7 66
„ „ maj-juni . . .	„	7 66	„	7 67
„ „ jesen . . .	„	7 86	„	8 87
Rž za pomlad . . .	„	6 65	„	6 66
„ „ maj-juni . . .	„	6 69	„	6 70
„ „ jesen . . .	„	6 85	„	6 86
Tursica za maj-juni . . .	„	5 57	„	5 58
„ „ jul-avgust . . .	„	5 65	„	5 67
Oves za pomlad . . .	„	5 28	„	5 30
„ „ maj-juni . . .	„	5 32	„	5 33
„ „ jesen . . .	„	5 59	„	5 60

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
21	9. zveč.	733.5	8.6	sl. jug	oblačno	
22	7. zjutr.	81.4	6.1	sl. zah.	oblačno	0.0
	2. popol.	728.6	11.9	brezv.	„	

Srednja večerajšnja temperatura 8.3°, normale: 4.6°.

278 1-1

Potrni od najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene soproge, ozir. sestre, svakinje in tete, gospe

Ivane Bončar poroj. Gosar

ki je danes ob 9. uri dopoldne po dolgi, teški bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 41. letu njene dobe blaženo v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice se boče v petek, dné 23. marca, ob 5. uri popoldne v deželni bolnišnici svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Kristofu položilo v rodniško rakev.

Svete zadušne maše brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dné 21. marca 1900.

Egldij Bončar, hišni posestnik, soprog.
— Fani Zamejlo, sestra. — Gregor Zamejlo, svak. — Minka, Ema, Anica, Vida, nečakinje.

Oljnaté barve v kositarnih škaflićah za uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice 228 5 11-11
Vnanja naročila proti povzetju.

Pleskarski in lakirarski obrt

A. Bricel ♦ ♦ ♦ ♦
F. Oražem & ♦ ♦ ♦ ♦
J. Korbar ♦ ♦ ♦ ♦
♦ ♦ 30 Florjanske ulice 30

se priporoča spoštovanemu občinstvu za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del po najnižji ceni. 114 6-6

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.
170 8

Franc Zupan,
vlasuljar
v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,
priporoča se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za
izdelovanje vsakovrstnih moških
in ženskih vlasulj
do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa
umetna pletenja in kite iz lepih las.
Postrežba natančna. 49 48-19

Hiša.

Prodá se radi preselitve v Trst v Zagorju pri Št. Petru na Krasu tri četrt ure od železniške postaje Št. Peter stojéča **hiša**. Pripravna je za gostilno in prodajalnico (gostilna in prodajalnica se že nahaja v prostorih), zaloga špecerijskega blaga se pritiče; sta tudi dve kleti, dva prostorna in zračna hleva, skedenj, mali hlev, vrt za hišo, velik borjač in tudi vodnjak. — Vsi prostori so prav pripravljeni za veliko trgovino.

Več se poizvé pri Antonu Ribarič-u v Zagorju pri Št. Petru na Krasu. 271 3-2

GRİČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, PREŠERNOVE ULICE št. 9

Zahvaljujem se pred. duhovščini in cerkvenim predstojnikom najtopleje za doslej mi izkazano naklonjenost ter priporočam tudi še za nadalje svoje izdelke:
monštrance, kelihe, oiborije, svetilke, svečnike, kadilnice, lestence itd.
Prizadeval se bom, da kar najvestneje in najtočnejše izvršim vsa naročila.
Z odličnim spoštovanjem
Ivan Kregar,
197 6-3 **pasar-srebrar.**

Klobuke in slamnike

100 **snaži** in po novi šegi **prenareja** 10-7
C. Brilli. Reselnova cesta št. 16.

V najem se dá pritlično občinsko poslopje

blizo farne cerkve, na lepem prostoru, pravno za kaki obrt. 250 3-2

Natančneja pojasnila daje
županstvo Šmartno pod Šmarno goro,
pošta Št. Vid pri Ljubljani.

naznanjata svojim cenj. odjemalcem, da so došle krasne novosti za spomladno in poletno sezono tako v oblekah za dame in deklice, kakor tudi za gospode in dečke. in prosita prav številnega obiska. ♦ ♦ ♦ ♦

196 6-4

ilustrovani ceniki na zahtevo zastonj in franko.

V NAŠI KNJIGARNI JE IZŠLA DANES
♦ ♦ ♦ ♦ ILLUSTRIRANA IZDAJA KNJIGE: **POEZIJE DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA.**
♦ ♦ ♦ ♦ MEHKO VEZANA STANE 5 K, V PŁATNO VEZANA 6.40 K, V SVINJSKEM USNJU VEZANA 9 K; PO POŠTI 30 H VEČ.
♦ ♦ ♦ ♦ V LJUBLJANI, DNE 17. MARCA 1900. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ **IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG.**

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižnice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 37 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I, Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 22. marca.		Dné 21. marca		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	99.30	20 mark	23.70	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95.90	St. Genčis srečke, 40 gld.	180.—
Skupni državni dolg v srebru	99.10	20 frankov (napoleonador)	19.29	Priporočne obveznice državne železnice	87.50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.—
Avstrijska zlata renta 4%	98.20	Italijanski bankovci	90.15	„ južne železnice 3%	69.80	Ljubljanske srečke	50.—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99.45	C. kr. cekini	11.37	„ južne železnice 5%	99.25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124.50
Ogerska zlata renta 4%	97.05			„ dolenskih železnice 4%	99.25	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	292.50
Ogerska krona renta 4%, 200	93.50			Kreditne srečke, 100 gld.	396.50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78.20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127.80			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	25.80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127.80			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.—	Splošna avstrijska stavbinska družba	98.—
Kreditne delnice, 160 gld.	235.40			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42.50	Montanska družba avstr. plan.	262.25
London vista	242.95			Ogerskega	22.20	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	324.—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli	118.65			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.10	Papirnih rubljev 100	255.50
				Rudolfove srečke, 10 gld.	66.—		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.